

Meno:

Priezvisko:

T9
2023

TESTOVÁ
FORMA

A

Test zo slovenského jazyka a literatúry

Testovanie 9 2023

KÓD
TESTU

2111

Milé žiačky, milí žiaci,

máte pred sebou test zo slovenského jazyka a literatúry.

Test obsahuje 3 ukážky a 30 testových úloh:

- 20 úloh s výberom jednej správnej odpovede zo štyroch možností A, B, C, D,
- 10 úloh s tvorbou krátkej odpovede.

Svoje odpovede zapisujte priamo do testu. Do odpoved'ového hárka zapisujte odpovede až vtedy, keď ste presvedčení, že ich už nebudete meniť.

Píšte čitateľne, rozlišujte malé a veľké písmená abecedy. Odpovedajte vždy presne na zadanie úlohy. Ak je v zadaní úlohy inštrukcia „vypíš“, tak odpoveď musí byť pravopisne aj gramaticky správne zapísaná.

Hodnotené budú len odpovede správne zapísané v odpoved'ovom hárku. Každá správna odpoveď bude hodnotená 1 bodom.

Pracujte sústredene a každú úlohu si pozorne prečítajte.

Na vypracovanie testu máte 70 minút.

Prajeme vám veľa úspechov.

Aké sú zdroje a vplyvy odpadu v moriach?

Narastajúce množstvo odpadu končí vo svetových oceánoch a poškodzuje zdravie ekosystémov, spôsobuje úhyn zvierat a ohrozuje ľudské zdravie. Riešenie spočíva v predchádzaní vzniku odpadu a lepšom odpadovom hospodárstve na pevnine.

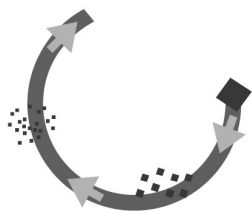
Odpad sa do morí dostáva z riek, kanalizáciou alebo vetrom. Odpad z lodí a člnov sa takisto hromadí v oceánoch.

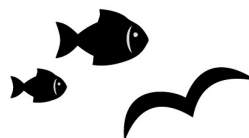
Morské prúdy zhromažďujú a vytvárajú rozsiahle zhľuky odpadu a malých plastových častíc. Odpad sa hromadí aj na morskom dne a plážach.

Približne 10 % odpadu v oceánoch tvorí odhodенý rybársky výstroj, ktorý často usmrcuje morské zvieratá a morské vtáky.

Mnohé plasty sa rozpadávajú na menšie časti, ktoré sa následne môžu dostať do potravinového reťazca.

Z nahlásených prípadov vyplýva, že približne 36 % svetovej populácie morských vtákov a mnohých druhov rýb prehltilo odpad.

Morské zvieratá a morské vtáky si odpad mýlia s potravou v dôsledku jeho veľkosti a prevládajúceho výskytu.

Žalúdok naplnený nestráviteľnými plastmi môže zvieratú zabrániť v prijímaní potravy, čo následne spôsobí, že zviera umiera od hladu. Chemikálie v plastoch môžu mať účinky ako jed a v závislosti od dávky môžu zviera natrvalo oslabiť alebo zahubiť.

Aj väčšie kúsky plastov predstavujú hrozbu pre morský život. Mnohé druhy vrátane tuleňov, delfínov a morských korytnačiek sa môžu do odpadu z plastov, rybárskych sietí a povrazov stratených v mori zamotať. Zamotané živočíchy väčšinou neprežijú, keďže sa nemôžu dostať na vodnú hladinu, aby sa nadýchli, uniknúť predátorom alebo prijímať potravu.

Na ukážku 1 sa vzťahujú úlohy 01 – 07

01. Ktoré tvrdenie je podľa ukážky pravdivé?

- A** Ľudia sú priamo zodpovední len za 10 % odpadu vo svetových oceánoch.
- B** Viac ako polovica morských vtákov určite prehltila plastový odpad.
- C** Všetok odpad sa pôsobením morských prúdov hromadí na morskom dne.
- D** Niektoré časti plastového odpadu prenikajú do potravinového reťazca.

02. Ktoré tvrdenie o odpadoch je podľa ukážky pravdivé?

- A** Celkové znečistenie oceánov spôsobuje odpad z pobrežia a pláží.
- B** Výskyt rôzneho odpadu v oceánoch súvisí aj s množstvom rybárskych lodí.
- C** Prehltnutie plastového odpadu závisí len od veľkosti živočícha.
- D** Konzumácia plastového odpadu je zaznamenaná pri všetkých druhoch rýb.

03. Ktoré tvrdenie o vplyve odpadu v moriach a oceánoch na živočíšnu ríšu z ukážky nevyplýva?

- A** Blokuje voľný let morských vtákov.
- B** Komplikuje obranu zvierat pred útočníkmi.
- C** Oslabuje organizmus zvierat morskej ríše.
- D** Bráni živočíchom nadýchnuť sa nad hladinou.

04. Cieľom ukážky je

- A** vyzvať ľudí k väčšej aktivite pri záchrane morských korytnačiek.
- B** informovať o neutešenej situácii s množstvom odpadu.
- C** nabádať ľudí k potrebe separovania výlučne plastového odpadu.
- D** varovať pred možným zánikom života morských vtákov.

05. V ktorej možnosti sú v slovných spojeniach len prídavné mená, ktoré sa nepravidelne stupňujú?

- A** malých častíc, ľudské zdravie
- B** rozsiahle zhluky, svetových oceánoch
- C** lepšom hospodárstve, menšie časti
- D** ľudské zdravie, lepšom hospodárstve

06. V nasledujúcej vete vyhl'adaj zvrtné sloveso a napíš ho pravopisne správne v tvare 3. osoby množného čísla v podmieňovacom spôsobe prítomného času.

Morské zvieratá a morské vtáky si odpad mýlia s potravou v dôsledku jeho veľkosti a prevládajúceho výskytu.

07. Podčiarknuté slovné spojenie v nasledujúcej vete napíš pravopisne správne v tvare akuzatívu množného čísla.

Morskí vedci pozorovali akrobatické kúsky troch delfínov.

Ukážka 2

Kde bolo, tam bolo...

- 1891 – Na farme v Dánsku sa narodil Ole Kirk Christiansen, zakladateľ hračkárskej firmy Lego. Vyučil sa za tesára.
- 1916 – Christiansen kúpil drevoobrábaciú dielňu v meste Billund. Živil sa stavaním domov a vyrábaním nábytku.
- 1924 – Dvaja jeho synovia sa hrali v tesárskej dielni a nešťastnou zhodou okolností sa vznietili suché drevené hobliny.

Dôležité míľniky spoločnosti Lego

- 1932 – Christiansen zakladá spoločnosť na výrobu tovaru na každodenné použitie, ako sú napríklad stoličky, stoly, posteľe a rôzne skrine.
- 1934 – V tomto roku vzniká úplne nová firma – Lego. Veľká hospodárska kríza totiž tesárskemu obchodu spôsobila takmer krach a Christiansen kvôli zníženiu nákladov vyrába už len drevené miniatúry svojich výrobkov, teda hračky.
- 1947 – Christiansen kupuje prvý lisovací stroj na plasty v Dánsku. Firma spúšťa výrobu a predaj plastových hračiek.
- 1949 – Lego začína vyrábať vzácny produkt – plastové stavebnice.
- 1955 – Firma ide prvýkrát za hranice domáceho trhu a rozširuje svoje pôsobenie aj do Švédska.
- 1959 – Podnik predáva svoje produkty už aj v Nemecku, Nórsku, vo Švajčiarsku a Veľkej Británii.
- 1960 – Lego zasiahol požiar, ktorý zničil väčšinu drevených hračiek. Podnik sa orientuje už len na plastové výrobky.
- 1966 – Na trh je uvedená úspešná modelová železnica.
- 1968 – V dánskom Billunde bol otvorený prvý Legoland. Nasledujú parky v Anglicku, USA a Nemecku.
- 1997 – Na trh uvádza svoju prvú počítačovú hru – Lego Island.
- 2009 – Lego je piatym najväčším svetovým výrobcom hračiek z hľadiska tržieb.
- 2012 – Záujem o hračky je taký veľký, že spoločnosť Lego nie je schopná pokryť všetok dopyt po svojich produktoch.

Na ukážku 2 sa vzťahujú úlohy 08 – 14

08. Ktoré tvrdenie o firme Lego je podľa ukážky pravdivé?

- A Podľa počtu vyrobených hračiek je firma Lego piata na svete.
- B Firma Lego od svojho založenia dva razy vyhorela.
- C Najväčšiu finančnú stratu spôsobila firme hospodárska kríza.
- D Výrobky sa predávajú mimo Dánska od roku 1955.

09. Ktoré tvrdenie je podľa ukážky pravdivé?

- A Prvé hračky boli napodobeninami skutočného nábytku.
- B Prvé stavebnice firmy Lego boli vyrobené z dreva.
- C Christiansen odovzdal tradíciu stolárstva svojmu synovi.
- D Dôvodom na výrobu hračiek bol zvýšený dopyt.

10. Ktorý z dôvodov na základe ukážky neovplyvnil vznik hračkárskej firmy Lego?

- A hrozba krachu
- B hospodárska kríza
- C požiar dielne
- D šetrenie financií

11. V ktorej možnosti sú uvedené slová, ktorými je možné nahradiť podčiarknuté výrazy v nasledujúcej vete tak, aby bol zachovaný jej význam?

Hračky ich vyniesli medzi top hračkárske firmy na svete a v čase najväčšieho boomu zamestnávali viac ako šesťtisíc ľudí.

- A najúspešnejšie, zisku
- B špičkové, rozmachu
- C najlepšie, výkonu
- D vysoké, výbuchu

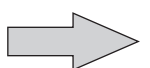
12. V ktorej možnosti sú slovné spojenia napísané pravopisne správne?

- A Švédsky kráľ, Spojené štáty americké
- B Dánsky výrobcovia, Christiansenove rodisko
- C švédsky kráľ, Spojené štáty Americké
- D dánski výrobcovia, Christiansenovo rodisko

13. Vypíš z ukážky synonymum slova *bankrot*.

14. Utvor z akostného prídavného mena v nasledujúcej vete príslovku a napíš ju pravopisne správne.

Lego začína vyrábať vzácny produkt – plastové stavebnice.

Ukážka 3

Jules Verne
Dvadsaťtisíc míľ pod morom

– Ale more, pán Aronnax, – povedal mi, – táto zázračná a nevyčerpatelná životelka, ma nielen živí, ale aj oblieka. Teraz všetko dostávam od mora a jedného dňa sa všetko moru vráti!

– Máte rád more, kapitán.

– Áno, mám ho rád! More je všetko! Pokrýva sedem desiatin zemegule. Vanie nad ním čisté a zdravé povetrie. Je to nesmierna púšť, kde však človek nikdy nie je sám, lebo cíti, ako všade okolo neho kypí život. More nosí v sebe nadprirodzený a zázračný život. Je v ňom iba pohyb a láska. Je to živé nekonečno, ako povedal jeden z vašich básnikov. A naozaj, pán profesor, príroda sa v ňom prejavuje všetkými tromi ríšami: nerastnou, rastlinnou i živočíšnou. More je ohromná zásobáreň prírody! V mori má zem svoj začiatok a ktovie, či v ňom aj neskončí! Tam je zvrchovaný pokoj. More nepatrí tyranom. Na jeho hladine ešte môžu páchať nepravosti, biť sa, vzájomne sa zožierať, prenášať ta všetky pozemské hrôzy. Ale desať metrov pod hladinou ich moc prestáva, ich vplyv sa stráca, mizne ich sila! Ach, pane, žite v hĺbinách morí! Iba tam je nezávislosť! Tam nepoznám nijakých pánov! Tam som slobodný!

Kapitán Nemo sa zrazu uprostred tohto prekypujúceho nadšenia odmlčal. Dal sa strhnúť za hranice svojej zvyčajnej zdržanlivosti? Povedal priveľa? Niekoľko minút vzrušene chodil hore-dolu. Potom sa upokojil, na tvár sa mu vrátil zvyčajný chladný výraz a obrátiac sa ku mne, povedal:

– A teraz, pán profesor, ak si želáte prezrieť Nautila, som vám k službám.

Na ukážku 3 sa vzťahujú úlohy 15 – 21

15. More podľa ukážky

- A pokrýva tretinu zemského povrchu.
- B nemôžu ľudia nikdy celé ovládnuť.
- C je inšpiráciou všetkým umelcom.
- D nie je kapitánovou veľkou vášňou.

16. Kto je rozprávačom v ukážke?

- A kapitán
- B autor ukážky
- C Nautilus
- D profesor Aronnax

17. V ktorej možnosti dochádza k spodobovaniu?

- A človek nikdy nie je sám
- B zvyčajnej zdržanlivosti
- C som vám k službám
- D moc prestáva

18. V ktorej možnosti je slovo so slabikotvornou spoluhláskou?

- A nevyčerpatelná
- B povetrie
- C zvrchovaný
- D pokrýva

19. V ktorej možnosti je rozkazovacia veta z ukážky?

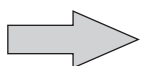
- A Tam som slobodný!
- B Žite v hĺbinách morí!
- C More je ohromná zásobáreň prírody!
- D Tam nepoznám nijakých pánov!

20. Vypíš prísudok z nasledujúcej vety.

More je ohromná zásobáreň prírody.

21. Napíš vzor podstatného mena z nasledujúcej vety.

Je to nesmierna púšť.

Úlohy 22 – 30

22. Ktorým literárnym žánrom je nasledujúca ukážka?

„Najviac času strácame tým, že by sme chceli získať čas.“

John Steinbeck

- A anekdota B príslovie C aforizmus D porekadlo

23. V ktorej možnosti je slovo *jej* rovnakým druhom zámena ako v nasledujúcej vete?

Pripravili sme niekoľko interaktívnych úloh na tému voda a jej ochrana.

- A Vlhová získala zlato v lyžiarskom slalome, jej výkon bol excelentný.
 B Zaujímala sa o dejiny gotickej stavby, tak jej o nich porozprával.
 C Nová teória o organizmoch jej pomohla lepšie chápať vedu.
 D Autor životopisných bestsellerov jej daroval svoj rukopis.

24. Vypíš z ukážky dvojslovný umelecký prostriedok označujúci *dejiny*.

Miroslav Žbirka

Atlantída

Len more cez brány čias

ženie na brehy stĺpy vín.

More cez brány čias

von vynáša stĺpy vín.

25. Napíš slovom alebo číslicou, koľko vlastných podstatných mien je v nasledujúcej ukážke.

Dorotkino uznanie bolo zrejmé, nuž iba prikývla a jedla sama. „Porozprávaj mi niečo o sebe a o krajine, odkiaľ si prišla.“ Keď sa najedla, rozprávala Strachopudovi o Kansase, aké je tam všetko sivé i ako ju tornádo odvieкло do tejto divnej krajiny Oz.

26. V ktorej z nasledujúcich viet sa nenachádza zložené slovo?

- A Mladého dobrodruha lákalo more.
 B Na svoju prvú plavbu sa vraj vydal ako štrnásťročný.
 C Svoj návrh cesty predložil kráľovi.
 D Vzdelával sa tiež aktívnym štúdiom cestopisných diel.

27. V ktorej možnosti sú správne doplnené chýbajúce písmená z nasledujúcej vety?

Počas prípravných zápasov sa t__m spod hradu __horského šľachtica Matúša Čáka predstavi neobv__kle v čiernych a biel__ch dresoch, Dukla totiž oslavuje účasť už v päťdesiat__ch súťažných sezónach.

A ý, U, i, i, i

B í, U, i, y, i

C ý, u, y, i, y

D í, u, y, y, i

28. Napiš názov literárneho žánru nasledujúcej časti ukážky, ktorého typické znaky sú uvedené v bublinách.

K. J. Erben

Vodník

Neveselé, trúchlivé
sú tie vodné kúty,
kde sa v tráve pod záružlím
rybka s rybkou krúti.

Tam slniečko nezasvieti,
vetrík nezaveje:
chlad a ticho – ako žiaľ
v srdci bez nádeje.

Neveselé, trúchlivé
sú tie kúty vodné,
v polotme a polosvetle
dni sa vlečú po dne.

Vodníkov dvor priestranný,
hojnosť nad hojnosť:
ale iba zriedkavo
vítajú tam hostí.

A do jeho krištáľovej
brány kto raz vkročí,
toho ťažko ešte zazrú
jeho milých oči.

pochmúrny
dej

magickosť,
nadprirodzené
postavy a javy

stupňovanie
napätia

obvykle sa končí
tragicky

29. Vypíš z nasledujúcej ukážky antonymum k slovu, ktoré má význam „uspôsobený znášať chladné podnebie a prostredie“.

Veľmi zaujímavý je aj spoločný výskyt (prelínanie) studenomilných horských a teplomilných prvkov našej fauny a flóry. „Ďalší podrobný prieskum môže priniesť ešte nejedno prekvapenie,“ pripomenula.

30. V ktorej možnosti sa nachádza jednočlenná slovesná veta?

A Poobede sa zrazu rozpršalo ako z krhly.

B Dnes sa obloha mračí väčšmi ako zvyčajne.

C Na našom sídlisku od rána padá sneh.

D K hmlistému ránu sa dnes pridala aj mráz.

Použitá literatúra

ERBEN, K. J.: *Kytica*. Bratislava: Mladé letá, 1977, s. 140.

FRANK BRAUM, L.: *Čarodejník z krajiny Oz*. Bratislava: Petit press, 2008, s. 30 – 31. ISBN 978-80-89278-03-9.

VERNE, J.: *Dvadsaťtisíc míľ pod morom*. Bratislava: Mladé letá, 1971, s. 67.

Dostupné na: <https://finweb.hnonline.sk/ekonomika/538249-kriza-pochovala-jeho-biznis-a-tak-vzniklo-lego> [cit. 09-09-2018].

Dostupné na: <https://www.eea.europa.eu/sk/pressroom/infografika/ake-su-zdroje-a-vplyvy/view> [cit. 07-08-2018].

Dostupné na: <https://www.musixmatch.com/lyrics/Miro-%C5%BDbirka-2/Atlant%C3=ADda> [cit. 10-09-2018].

Dostupné na: <https://vestenie.wbl.sk/baladyapovesti.pdf> [cit. 07-07-2018].

Dostupné na: <https://slovník.juls.savba.sk/?w=chladnomiln%C3%BD&c=gc38&d=locutio&d=psken&d=ber nolak&d=hssjV&d=nounb&d=sss&d=obce&d=priezviska&d=orter&d=sss&d=un&d=scs&d=peciar&d=pskcs&d=psp&d=kssj4> [cit. 11-07-2018].

Z didaktických dôvodov boli texty upravené.